

ALGEMEEN BESTUUR

Vergadering d.d.: 16 september 2015 Agendapunt: 7.0
Portefeuillehouder: Alma
Onderwerp: De KRW factsheets en het KRW maatregelpakket 2016-2021

Onderwerp

De KRW factsheets en het KRW maatregelpakket 2016-2021

Inleiding

Op 17 juni jl. bent u geïnformeerd over de voortgang van het beleidsproces Kaderrichtlijn Water (KRW), planperiode 2016-2021. Alle Europese lidstaten zijn verplicht de waterkwaliteit te verbeteren én deze verbeteringen te volgen en te rapporteren. Dit bestuursstuk heeft betrekking op de KRW-maatregelen van het waterschap Noorderzijlvest voor de planperiode 2016-2021. De voortgang van de KRW maatregelen voor de huidige planperiode, die loopt van 2009 tot 2015, heeft u reeds in dezelfde vergadering in een separaat voorstel genaamd 'voortgang maatregelen Kaderrichtlijn water 2009-2015' ontvangen.

Op 1 juli heeft u de Perspectiefnota 2016-2019 vastgesteld. De financiële kaders die de perspectiefnota met zich mee brengt ten aanzien van de uitvoering van de KRW maatregelen 2016-2019 zijn verwerkt.

Dit voorstel sluit aan bij het bestuursvoorstel 'Ontwerp KRW-factsheets en ontwerp KRW-maatregelpakket 2016-2021 voor inspraak' dat op 17 september 2014 door het Algemeen Bestuur is vastgesteld. Conform landelijke en Europese planning zijn de factsheets begin 2015 regionaal ter inzage gelegd, gelijktijdig met ons Waterbeheerprogramma 2016 - 2021. De eindtermijn was 12 april. Landelijk zijn de factsheets ook ter inzage gelegd via de ontwerp-stroomgebiedsbeheerplannen. Deze termijn liep af op 22 juni. De inspraakreacties van het waterschap zijn afgestemd met de inspraak op de landelijke en regionale plannen. De inspraakreacties brengen geen wijzigingen mee voor de KRW-factsheets.

In bijlage 1 treft u de samenvatting van de factsheets voor de periode 2016-2021 aan, samen met een samenvatting van de meest actuele toestand, maatregelen en administratieve wijzigingen ten opzichte van de informatie uit 2014. De factsheets zelf (bijlage 2) vormen de basis voor de door het Rijk opgestelde stroomgebiedbeheerplannen voor de Rijn en de Eems, die eind 2015 klaar moeten zijn. Hierin worden de afspraken en opgaven vastgelegd.

Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd de KRW-factsheets, inclusief het daarin opgenomen KRW-maatregelpakket, vast te stellen. Tevens wordt de reactienota (bijlage 3) ter kennisname aangeboden.

Voorstel

- 1 De KRW-factsheets met daarin het definitieve maatregelpakket 2016-2021 vast te stellen;
- 2 kennis te nemen van de Reactienota Ontwerp KRW-maatregelenpakket 2016 – 2021.

Beoogd effect

Het KRW-maatregelenpakket 2016 – 2021 leidt tot het behalen van de waterkwaliteitsdoelen in 2027. In het waterbeheerplan is opgenomen dat Noorderzijlvest streeft naar een watersysteem met schoon water. De uitvoering van de KRW geeft daar mede invulling aan.

In het bestuursakkoord van Noorderzijlvest is aangegeven dat Noorderzijlvest invulling geeft aan haalbare en betaalbare maatregelen om tot doelen te komen. Dit wordt gerealiseerd door bijdragen van partners en subsidies voor de cofinanciering optimaal in te zetten. Het voorgestelde maatregelenpakket voorziet hierin.

Argumenten

1.1 Het waterschap geeft invulling aan de Europese verplichtingen.

Door vaststelling van de KRW-factsheets met het daarin opgenomen maatregelenpakket 2016-2021 geeft het waterschap Noorderzijlvest invulling aan de Europese verplichting voor uitvoering van de KRW.

1.2 Bestuurlijke vaststelling door het Algemeen Bestuur is nodig voordat de Ministerraad de Stroomgebiedbeheerplannen eind 2015 kan vaststellen.

Na de vaststelling van de factsheets en de daarin opgenomen maatregelen door het Algemeen Bestuur, kan het Ministerie van I en M de factsheets in lijn brengen met de Stroomgebiedbeheerplannen en het Nationaal Waterplan, waarna de bestuurlijke vaststelling door de Ministerraad eind 2015 plaatsvindt (zie tabel 2) conform de Europese verplichting.

2.1 De inspraak maakt onderdeel uit van de wettelijke eisen voor de KRW-planherziening.

In 2013 en 2014 is het voorgeschreven gebiedsproces gehouden voor de stakeholders in het beheergebied van het waterschap. Begin 2015 is het resultaat van het gebiedsproces, de ontwerp KRW-factsheets inclusief het ontwerp KRW-maatregelenpakket, de inspraak in gebracht. De zienswijzen uit de inspraak zijn terug te vinden in de reactienota. Met de inspraak voldoet het waterschap aan artikel 11 (maatregelprogramma) en 13, 14 en 15 (publieke participatie en inspraak) van de KRW.

Risico's & Kanttekeningen

1.1 Ook het huidige waterschapsbeleid draagt bij aan waterkwaliteitsdoelen

Binnen het programma Voldoende en Schoon water heeft de KRW een belangrijke rol. Naast het definitieve maatregelenpakket voor de KRW draagt het eigen waterschapsbeleid bij aan het behalen van waterkwaliteitsdoelen. Hierbij gaat het onder andere om maatregelen op het gebied van handhavingsactiviteiten, beheer en onderhoud watersystemen, optimalisaties van rwzi's en baggeractiviteiten.

1.2 Verplichtend karakter uitvoeren maatregelen

Het bestuur maakt jaarlijks de keuze welke maatregelen uitgevoerd worden middels het jaarplan, maar het totale maatregelenpakket dient uitgevoerd te worden in de periode 2016-2021.

Indien de financiering er anders uitziet doordat bijdragen van derden niet beschikbaar komen of doordat andere onvoorziene situaties zich voordoen, dan kan het waterschap de uitvoering van die maatregelen heroverwegen voor de planperiode 2016-2021. Het verplichtende karakter voor de uitvoering van de maatregelen houdt in dat bij afwijking van het maatregelpakket een onderbouwde planwijziging ter goedkeuring aan het bestuur van het waterschap moet worden voorgelegd.

1.3 Een groot deel van de KRW maatregelen staat geprogrammeerd voor de jaren 2020 en 2021.

Door de verdeling van de KRW maatregelen binnen de financiële kaderstelling van de Perspectiefnota uit te voeren, zal het uitvoeren van de maatregelen mogelijk vertraging op kunnen lopen. Een groot deel van de KRW maatregelen staat thans geprogrammeerd voor de jaren 2020 en 2021. Hierdoor resteert voor de jaren 2020 en 2021 een investeringsbedrag van circa € 14 miljoen aan saldokosten voor het waterschap Noorderzijlvest.

Indien er door planwijziging of anderszins op andere plekken binnen de organisatie gelden vrij komen, dan legt het DB een nieuw voorstel voor aan het AB voor de bestemming van deze gelden. Op deze manier vangt Noorderzijlvest dit risico zo veel mogelijk op.

1.4 Gevolgen voor plannen van derden

Door de financiële kaders die de Perspectiefnota 2016-2019 met zich mee brengt, wordt een deel van de KRW-maatregelen vanaf 2020 en 2021 uitgevoerd. Dit geldt voor:

- De herinrichting van het Dwarsdiep
- De inrichtingsprojecten Zaagblad, Stenhorsten en de inrichting van beken.
- Een deel van de in te richten oevers
- Vispassages uit de *huidige* planperiode 2009-2015

De gevolgen voor de plannen van derden is dat het aandeel in de financiële middelen die door Noorderzijlvest worden verstrekt later beschikbaar komen dan de plannen van derden beogen. Mogelijk heeft dit nadelige gevolgen voor de samenwerking en de medefinanciering van gezamenlijke projecten tussen Noorderzijlvest en de gebiedspartners.

1.5 Gevolgen voor Noorderzijlvest en de waterkwaliteit.

Maatregelen hebben een lange tijd nodig eer ze een effect sorteren op de ecologische doelstellingen (van planten, vissen, waterinsecten, en algen). Doordat de uitvoering van de maatregelen opnieuw geprogrammeerd is, kan het behalen van de doelstellingen voor het WBP en de KRW in 2027 mogelijk vertraging oplopen. Daarnaast bestaat het risico dat koppelkansen niet optimaal benut kunnen worden.

Financiën

De uitvoeringskosten voor het maatregelpakket zijn initieel geraamd op circa € 28,7 miljoen. Het aandeel hiervan voor Noorderzijlvest is hierbij geraamd op circa € 15,7 miljoen. Deze kosten gelden voor de tweede uitvoeringsperiode van de KRW die loopt van 2016 tot en met 2021.

De Perspectiefnota 2016-2019 bepaalt de financiële kaders voor de eerste vier jaar van de 2^e planperiode voor de KRW, conform tabel 1.

Toelichting op tabel 1

De totale saldo kosten voor de KRW opgaven voor de planperiode 2016-2021 zijn geraamd op € 2,8 + € 15,7 miljoen = € 18,5 miljoen. De meeste maatregelen voor de *huidige* planperiode (2009-2015) zijn uitgevoerd. Een klein deel wat nog resteert (€ 2,8 miljoen), wordt ook in de komende planperiode 2016-2021 uitgevoerd. De geplande maatregelen voor de periode 2016-2021 (€ 15,7 miljoen) zijn in 2014 in concept vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

Tabel 1: Verdeling saldo-kosten KRW maatregelen binnen de kaders van de PPN 2016-2019

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Totaal
Gepland	1,2	4,1	2,2	2,2	2,9	3,1	15,7
Beschikbaar (kaders PPN)	1	1,3	1,1	1,1	5,6	5,6	15,7

Bij het vaststellen van de jaarplannen wordt concreet invulling gegeven aan de maatregelen en de hoogte van de kosten van deze maatregelen.

De uitgangspunten voor financiering van het KRW-maatregelpakket zijn:

- De waterkwaliteitsdoelen blijven gehandhaafd.
- Maatregelen worden in gezamenlijkheid met stakeholders uitgevoerd en medegefinancierd.
- Voor maatregelen zijn tot 2020 mogelijkheden voor medefinanciering (o.a. NNN, POP3).
- De provincies financieren de grondaankoop bij inrichtingsmaatregelen in EHS-gebieden.
- Het waterschap draagt zorg voor de financiering die nodig is voor de verwerving van gronden buiten de NNN-gebieden.
- We gaan uit van medefinanciering door de provincies voor het onderzoek om o.a. effectieve maatregelen om de zwemwaterkwaliteit, t.a.v. voorkomen van blauwalgen, te verbeteren.
- Het waterschap financiert maximaal 25% van de kosten van maatregelen ter vermindering van landbouwemissies (nutriënten/gewasbeschermingsmiddelen) in het kader van het GLB (verdeling financiering: waterschap 25%, provincie 25%, EU-GLB/POP3 50%, sector 20%). Dit komt neer op een reserve financiering van 20 %.
- De regelingen omtrent de POP3 gelden komen eind 2015 gereed. Met de huidige kennis komen in ieder geval de maatregelen die vanuit de landbouw sector geïnitieerd worden onder het Deltaplan agrarisch waterbeheer (DAW) in aanmerking voor subsidie. De overige criteria voor subsidie zijn op dit moment nog onbekend.

Communicatie

- Communicatie naar de stakeholders geschiedt middels de webpagina van Noorderzijlvest over de Kaderrichtlijn water en middels jaarlijkse klankbordgroepbijeenkomsten voor Groningen en Noord-Drenthe. De voortgang en uitvoering van de maatregelen zullen worden besproken.
- De insprekers ontvangen de reactienota.

Uitvoering

De afronding van het beleidsproces van de KRW alsmede de uitvoering van de tweede planperiode is gepland conform tabel 2.

Tabel 2: Vervolg KRW proces

Landelijke inspraakreacties afstemming met de stroomgebiedsbeheerplannen en het Nationaal WaterPlan door het rijk	april - okt 2015
Landelijke vaststelling Stroomgebiedbeheerplannen door de Ministerraad	22-dec-15
Uitvoering maatregelen tweede KRW planperiode door waterbeheerders	2016-2021

Bijlage(n)

- Samenvatting factsheets, toelichting maatregelpakket en administratieve wijzigingen
- KRW-factsheets
- Reactienota Ontwerp KRW-maatregelenpakket 2016 – 2021